

[Christmas Møller.]

hvilke der arbejdes lovgivningsmæssigt og politisk her i Landet, til at søge at naa saa langt frem, om jeg saa maa sige, socialiseringsmæssigt paa det pengepolitiske Omraade, at den ved Siden af Nationalbanken ogsaa bevarede Landmandsbanken som en Statsbank.

I det Øjeblik, Ministeren ønsker Medvirken fra vor Side til Fremme af denne Sag, nytter det altsaa ikke at komme og alene kræve et Ja eller et Nej, men det vil være nødvendigt at søge en Realitetsforhandling angaaende Landmandsbanken, angaaende Lovforslagets Enkeltheder, angaaende Lovforslagets afgørende Punkt: Statens Indflydelse paa Seddeludstedelsen, og angaaende den Pengepolitik, der skal føres her i Landet.

Niels Frederiksen: Det Forslag, der her foreligger til Behandling, og de Udtalelser, der allerede er fremført angaaende dette Forslag, er Udtryk for, at det, vi har oplevet i de senere Aar baade paa det erhvervmæssige og paa det pengepolitiske Omraade, har ændret Opfattelserne og omstemt Sindene angaaende de Former og Vilkaar, hvorunder Seddelbanken i Danmark skal virke, og det er ikke saa underligt, at det har det. Efter de faldne Udtalelser kan man gaa ud fra, at næsten alle nu er klar over, at under Papirmøntfodens Pengevilkaar og Erhvervsvilkaar er det nødvendigt, at Statsmagten som saadan har en langt større og mere afgørende Indflydelse paa, hvilken Pengepolitik Seddelbanken skal føre. Der er for os inden for Det radikale Venstre ingen Tvivl om, at Forholdene og Tilstandene paa dette Omraade er af saa livsvigtig Betydning for næsten alle Erhvervsvirksomheder og Samfundslag i Befolkningen, at det er fuldt berettiget, naar man fra den høje Regerings Side i Erkendelse af dette fremsætter et Forslag om, at der paa dette Omraade indtræder en Forandring. Med de Tilstande, som vi har i Erindring, med svingende Valutakurser og svingende Værdier for de udstedte og omløbende Sedler, har alle maattet erkende, at man ved Seddeludstedelsesretten har haft en Mulighed for at influere paa de økonomiske Forhold her i Landet Borgerne imellem og ogsaa at øve Indflydelse paa Ting, der vedrører vort Forhold til Udlandet, hvilket afgjort maa tages med i Overvejelserne af den Fremgangsmaade, man maatte anvende her.

Vi har set, at Værdien af Sedlerne har svinget i Forhold til Guldet helt ned til

50 og op til 100 i Løbet af den sidste halve Snes Aar. Ved disse Svingninger har baade erhvervsdrivende, Formueejere og Lønmodtagere været ude for Forskydninger af overordentlig mærkbar Art. Seddelbanken har med sine Dispositioner Mulighed for at flytte Formuer fra den ene Borger i Landet til den anden, har Mulighed for at forandre Lønnens Værdi i Forhold til Arbejdsydelser, har Mulighed for at træffe Dispositioner, der kan faa afgørende Betydning for vort Lands Stilling til Omverdenen med Hensyn til Samhandelen og Vareudvekslingen med de omkringliggende Stater og andre fremmede Lande.

Naar Forholdene paa disse Omraader er saadanne, finder vi fra radikal Side, at man da har fuld Berettigelse til at ændre den nuværende Tilstand, saaledes at den private Aktiebank, som Nationalbanken i København er, underkastes en Forandring, og at Statsmagten derved ud fra samfundsmæssige Hensyn faar Indflydelse paa Bankens Dispositioner.

Lovforslagets Enkeltheder finder jeg ingen Anledning til at gaa ind paa, de er jo omtalt af de foregaaende Talere og egner sig for fleres Vedkommende bedst til Behandling i et Udvalg. Men jeg vil gerne gøre nogle Bemærkninger om Lovforslagets Bestemmelser vedrørende den Ledelse, som man vil overdrage de vigtige Funktioner til.

Man har ved Lovforslagets Bestemmelser søgt at finde en Form, hvorved Ledelsen paa en vis Maade blev uafhængig af de skiftende politiske Forhold. Man har ment, at man skulde skabe en Mulighed for, at en Kreds af Mænd fik Ansvaret for og væsentligst Retten til at træffe Bestemmelser paa disse vigtige Omraader. Man har søgt gennem Sammensætningen af den fremtidige Ledelse at give Lovgivningsmagten en medbestemmende Indflydelse paa, hvordan Bankens Ledelse skulde foregaa, og har givet den ansvarlige Handelsminister til enhver Tid Ansvaret over for Rigsdagen for, hvordan han som kongelig Bankkommissær opfyldte Forpligtelserne med Hensyn til Seddelbankens Ledelse og Dispositioner.

Jeg er enig med det ærede Medlem Hr. Krag i, at man her har fundet en Form, som er Middelvejen mellem de to Yderpunkter, som ogsaa jeg mener er farlige, for Ledelsen af den fremtidige Seddelbank, og over for den Form har jeg for mit Vedkommende intet at indvende. Men jeg kan ikke undlade at gøre opmærksom paa, at det Repræsentantskab, den Bestyrelse og Direktion, der i Fremtiden faar Retten til